

Läsliv

2022 #1

Det ska
vara enkelt
att läsa

EN TIDSKRIFT FRÅN MYNDIGHETEN FÖR TILLGÄNGLIGA MEDIER

VAL 2022!

Så vill partierna arbeta
för tillgänglig läsning

Långsamma debatter

Bok om valet ska
locka fler att rösta

Lättläst sajt gör
politik begriplig

PORTRÄTT DYSLEXI:

”Det knöt sig i magen vid högläsningen”

Skolminister Lina
Axelsson Kihlblom
om sina läs- och
skrivsvårigheter

Fler ska kunna och vilja delta i valet

Att känna att ens röst är viktig. Det är givetvis förhoppningen att alla ska göra i en demokrati. Den 11 september i år är det dags för val, men förra gången var det cirka en miljon svenskar som inte deltog i valet. En del kanske för att de saknar känslan av att faktiskt kunna påverka, en del för att de upplever att allt kring valet är svårt. Från att förstå själva processen bakom – vad gör man egentligen i valbåset? – till att hänga med i valdebatterna och vad politikerna säger.

Årets första nummer av Läsliv har tema Val 2022 och här kan du läsa om hur Sveriges enda nyhetstidning på lättläst svenska – 8 Sidor – arbetar för att göra politik begriplig för alla. De har i år bland annat gett ut den lättlästa boken **Dags att rösta – Valskola 2022**, något som författaren Bengt Fredrikson berättar mer om.

Rappa repliker och komplexa resonemang gör många valdebatter svåra att hänga med i. Men Funktionsrätt Sverige arrangerar partiledarutfrågningar där tanken är att erbjuda ett alternativ som är mer tillgängligt.

Och hur ställer sig partierna till allas rätt att kunna läsa på lika villkor? Det får du veta på sidorna 12–14. Missa inte att ta del av vår undersökning kring detta!

Dessutom har Läsliv träffat Sveriges skolminister Lina Axelsson Kihlblom. Hon berättar om sin dyslexi och hur hon har hittat verktyg för att lyckas med läsningen.

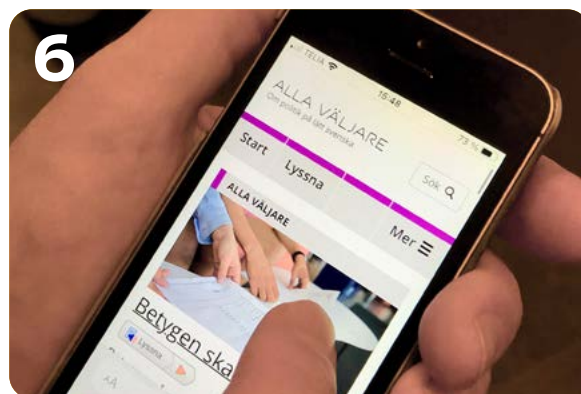

FOTO: APELÖGA

Anette Säfström

Anette Säfström,
redaktör

anette.safstrom@mtm.se

INNEHÅLL

3 Nyheter

TEMA: VAL 2022

5 Lättläst valskola

6 Alla väljare – en sajt om valet

11 På kurs inför valet

12 Partierna och tillgänglig läsning

15 Begripliga utfrågningar

16 Barn & unga

18 Porträtt: Lina Axelsson Kihlblom

22 Frågor & svar

23 Quiz och serie

Läsliv

ges ut av Myndigheten för tillgängliga medier 2–3 gånger per år. Citera oss gärna men ange källa. Det är gratis att prenumerera och den finns som tryckt tidning och taltidning. För frågor kring prenumeration kontakta oss via info@mtm.se eller via telefon 040-653 27 10 (vardagar 8.30-12). **Adress:** MTM, Box 51, 201 20 Malmö. **Hemsida:** www.mtm.se. **Redaktion:** Sofia Alsterhag, Hedvig Weibull, Martin Strandberg, Ulrika Frolov, Anette Säfström, Anders Malmström. **Andra medverkande:** Ida Bengmark, Ingrid Källström, Ellen Follin, Jenny Holmlund. **Ansvarig utgivare:** Magnus Larsson. **Tryck:** Taberg Media Group. **ISSN:** 2001-7103. **Omslagsfoto:** Elliot Elliot

FOTO: APELÖGA

FOTO: APELÖGA

Nominera till Läsguldet!

Vet du någon som gör en extra insats för personer med syn- eller läsnedsättning? Mellan 21 april och 30 juni kan du nominera till MTM:s pris **Läsguldet – tillgänglig läsning för alla!** Priset delas ut varje år till någon som gjort insatser för tillgänglig läsning. Till exempel läsfrämjande insatser för personer med synnedsättning, personer som är nya i svenska språket eller andra som har svårt med läsningen. Vinnaren får 25 000 kronor som ska användas för att sprida läsglädje. Nominera på: mtm.se/lasguldet

TIDIGARE VINNARE:

- 2021** Finn Hellman, journalist och funktionshinderaktivist.
- 2020** Eva Fridh, Martin von Knorring, författare till boken **Laga mat i blindo.**
- 2019** Projektet Sustainable Poetry, poesiskapande i skolan.
- 2018** Laven Fathi och Helena Pennlov Smedberg, projektet Unga läser för gamla.

Legimus utvecklas

Legimus.se ska förbättra användarupplevelsen och genomgår därför ett plattformsbbyte under 2022. Det ska gå snabbare att komma igång med läsningen och sidan ska bli responsiv och lättare att använda på mobil och surfplatta.

Under våren släpps en testversion där det finns möjlighet att återkoppla kring läsupplevelse och användbarhet. Appen Legimus förändras inte och den vanliga versionen av Legimus.se finns tillgänglig fram tills den nya sidan lanseras.

Visste du att?

...Legimus finns på både twitter och Instagram:

- Twitterkontot **Legimus lärarrum** vänder sig till personal i skolan. Tips och inspiration kring läsfrämjande.
- Instagramkontot **legimus_ung** rikar sig till unga legimusanvändare men också andra intresserade av barn- och ungdomslitteratur.

Temat klart för SDK-konferensen

Årets SDK-konferens går av stapeln den 17 november i Malmö. Temat är "SDK – 20 år av utveckling". Svenska Daisykonsortiet fyller nämligen 20 år i år.

Programmet kommer att handla om utvecklingen av tillgängliga medier. Vad har hänt på 20 år? Och vad händer framöver? Mer information kommer på hemsidan efter sommaren: www.mtm.se/svenskadaisykonsortiet/

Svenska Daisykonsortiet är en sammanslutning av bibliotek, myndigheter, intresseorganisationer och föreningar som tillsammans arbetar för att sprida kunskap om tillgänglig läsning.

Nu finns 8 Sidor på Instagram!

Den lättlästa nyhetstidningen 8 Sidor har startat konto på Instagram. Varje vardag delar tidningen en lättläst nyhet i appen.

472

...så många såg webinariet **Tillgänglighetsdirektivet blir lag – är du redo?** på Digins webbplats den 16 mars. Se det du också, finns nu på Youtube!

Nytt projekt ska ge mer kunskap om tillgänglig kurslitteratur.

Forskningsprojekt om tillgänglig kurslitteratur

Studenter som har behov av tillgängliga medier är en växande grupp och det behövs mer kunskap om hur studenter med syn- eller läsnedsättning tillgodör sig kurslitteratur. Både i form av tillgängliga medier men också om vilka lässtrategier och studietekniker studenterna använder.

MTM har nu initierat ett projekt tillsammans med Malmö universitetsbibliotek och forskare från Malmö universitet. I projektet kommer man att ta fram en forskningsöversikt med fokus på studenter på universitet och högskola i behov av tillgänglig kurslitteratur, såsom talböcker. Syftet är sedan att analysera materialet och skaffa sig mer kunskap om hur bibliotekarierna och lärarna som möter dessa studenter kan hjälpa dem på bästa sätt.

Många läsare är nöjda med talböcker och taltidningar

Tre nya undersökningar som MTM låtit göra visar att en hög andel av läsarna är nöjda med de talboks- och taltidningstjänster som produceras av MTM.

– Undersökningarna ger oss viktig information om vad läsarna tycker om våra tjänster. Det gläder mig att så många tycker om vad vi gör. Svaren ger oss också bra underlag till vad vi kan förbättra. För att alla ska kunna vara del av diskussionen om samhällets utveckling krävs det att alla har tillgång till medier och litteratur på likvärdigt sätt, säger Cecilia Broberg, enhetschef för användarstöd på Myndigheten för tillgängliga medier.

I undersökningarna har läsarna svarat på frågor om kvalitén på MTM:s talböcker, taltidningar och hur de tycker att det fungerar att använda e-tjänsten Legimus där talböcker kan laddas ned. Resultaten redovisas på två sätt: som ett nöjd läsar-index med värden mellan 1 och 100 samt hur hög andel av läsarna som skulle rekommendera tjänsterna. Resultaten visar bland annat att talböckerna får ett nöjd läsar-index på 70, taltidningen på 74 och Legimus på 76. 66 procent av läsarna skulle rekommendera taltidningen, 75 procent skulle rekommendera Legimus och 76 procent skulle rekommendera talböckerna.

Talboksläsarna är mest nöjda med utbudet och hur praktiska och användarvänliga böckerna är, i synnerhet för läsare med syn- och lässvårigheter. Legimusanvändarna är särskilt nöjda med att tjänsten är enkel, förenklar läsandet och har ett bra utbud. Taltidningstjänsten, en tjänst för personer

Svaren ger oss också bra underlag till vad vi kan förbättra.

som prenumererar på en papperstidning, anses vara bra för synskadade och ett lätt sätt att ta del av nyheter på.

Resultaten visar också kritik mot MTM:s tjänster. Den gäller framför allt uttal vid inläsningar. Störst kritik får tekniken med en datorgenererad inläsningsröst, talsyntes. Talsyntes används främst vid inläsning av studenters kurslitteratur.

– Tekniken för talsyntes utvecklas hela tiden. Det kommer nya röster som klarar betoningar och pauser bättre. I den upphandling som MTM planerar finns höga kvalitetskrav på rösterna, säger Christina Tånnander, specialist och projektledare för MTM:s talsynteslösningar.

Läsarundersökningarna kommer att följas upp regelbundet.

Anders Malmström

Journalisten Bengt Fredrikson har skrivit en lättläst bok för de 1 miljon svenskar som inte röstade i förra valet.

TEXT SOFIA ALSTERHAG

Lättläst bok om valet ska få fler att rösta

Den 11 september i år är det riksdagsval men långt ifrån alla kommer att använda sin röst. Det vill den lättlästa nyhetstidningen 8 Sidor ändra på och ger därför ut boken **Dags att rösta – valskola 2022**. Författaren till boken, Bengt Fredrikson, är journalist på 8 Sidor och menar att många helt enkelt tycker att det är för svårt att förstå politik och hur valet går till. Med boken vill de göra det möjligt för fler att vara med och bestämma vilka partier som ska styra landet.

Varifrån kom idén till den här boken?

– Den föddes för länge sedan. Vi på 8 Sidor visste att många tycker att politik och val är så krångligt att de låter bli att rösta. Därför ville vi hjälpa dem att förstå det politiska systemet.

Vad vill du säga till dem som tycker att politik är svårt eller tråkigt?

– Politik rör alla. Det handlar inte bara om stora saker som försvar, skatter, EU och lagar utan det handlar också om sådant som påverkar våra liv varje dag. Som matpriser, cykelvägar och busstider. Allt är politik och alla har möjlighet att påverka den. Politikerna beslutar om ditt liv och saker du gör varje dag. Det handlar vad din bostad kostar, om du ska få köra elspark-

cykel, hur bussarna ska gå och om det ska finnas en simhall. Med den här boken vill vi att man ska förstå att politik är för alla, inte bara för några få.

Vad hoppas du att boken tillför?

– Alla ska ha samma chans att få lägga sin röst. Därför är det viktigt att visa hur valet och själva röstningen går till. Vi hoppas att fler ska förstå hur vår demokrati fungerar och att fler ska delta i den politiska debatten. Och i förlängningen givetvis att fler går och röstar.

Var det svårt att skriva om valsystemet i Sverige på ett lättläst sätt?

– Egentligen inte. Vi har koncentrerat oss på de delar som är väsentliga för att förstå hur valsystemet fungerar. Helt enkelt vad du behöver veta som väljare, till exempel hur det fungerar med personval och röstkort. Saker som utjämningsmandat, procentgränser i valkretsar och sånt har hamnat utanför.

Vad hoppas du att läsaren bär med sig?

– Förhoppningsvis kan vi visa att demokratin fungerar bättre om alla är delaktiga. Politikerna borde representera alla i landet men om en miljon människor låter bli att rösta kan det inte bli så. En miljon personer hamnar utanför. ●

Bengt Fredrikson.

FOTO: SARA APPELGREN

Dags att rösta – Valskola 2022 säljs genom nätbokhandlarna och finns som gratis pdf på 8sidor.se. På mtm.se/skola finns även lektionsmaterial med textfrågor och diskussionsuppgifter till boken.

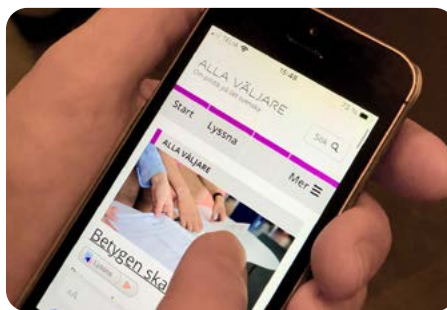
Tidningen 8 Sidor har en viktig demokratisk uppgift: att göra nyheter på lätt svenska som alla kan ta del av.

FOTO: CSARAMACKEY

Den lättlästa nyhetstidningen 8 Sidor driver även sajten Alla väljare som har betoning på nyheter och politik. I år är det stort fokus på valet.

TEXT SOFIA ALSTERHAG

8 Siders sajt om valet gör politik begriplig

En levande demokratisk tjänst och diskussion. Så beskriver Martin Hanberg det politiska frågeforumet som han ansvarar för på **8 Siders** valsajt **Alla väljare**.

Som journalist på en lättläst tidning vet han hur viktigt det är att förmedla aktuella och komplexa frågor kring politik på ett tydligt, enkelt och begripligt sätt. Han vet också hur viktigt det är att personer som känner att de står längst ifrån makten får möjlighet att göra sin röst hörd. Kanske extra mycket när det är ett valår. Därför har **8 Sidor** en plan för hur de ska lyfta och göra riksdagsvalet i höst relevant och begripligt för sina läsare.

När vår intervju görs i mitten av februari är det lugnt på **8 Siders** redaktion på Södermalm i Stockholm. Martin Hanberg, journalist på tidningen, sitter för dagen ensam i lokalerna och som han uttrycker

det själv har varken redaktionen eller tidningens läsare kommit in i ett ordentligt "valläge" riktigt än. Men han vet att det kommer att bli en intensiv tid fram till riksdagsvalet i höst.

Martin Hanberg understryker det faktum att det är en demokratiinsats i sig att producera lättlästa nyheter, vare sig det handlar om politik eller OS. Men han menar samtidigt att som Sveriges enda nyhetstidning på lättläst svenska så har **8 Sidor** en extra viktig demokratisk uppgift just i år när det är valår. Tidningens målgrupper korrelerar nämligen med de grupper som har lägst valdeltagande.

Även om alla som är röstberättigade i Sverige har möjlighet att avgöra vilka som ska styra landet de kommande fyra åren på valdagen den 11 september så tar inte alla den chansen. Närmare bestämt 1 miljon svenskar. Det finns många anled-

Martin Hanberg ansvarar för innehållet på Alla väljare.

Personer som är nya för det svenska språket är en växande målgrupp för 8 Sidor och Alla väljare.

ningar till varför någon väljer att inte rösta men det går att se ett samband mellan exempelvis var personer bor eller vilken utbildningsnivå de har och hur stor chans det är att de kommer att rösta på valdagen.

Statistik visar även att sex av tio personer med intellektuell funktionsnedsättning i Sverige inte röstar. Det är just dessa grupper **8 Sidor** fokuserar på menar Martin Hanberg.

– 8 Sidor är inte till för de rikaste och de med mest makt. Det är inte de som läser våra nyheter. Jag tänker att det är extra

viktigt att vi får ut information till personer som känner sig utanför samhället. Det kan vara personer med intellektuell funktionsnedsättning eller andra funktionsnedsättningar, personer som kommer från andra länder eller de som har en lägre utbildning.

8 Sidor ges ut som papperstidning varje vecka och når drygt 4 800 prenumeranter på bland annat grundskolor, LSS-boenden och SFI-klasser. Men det är på nätet som tidningen når flest – **8sidor.se** har under

Tidningen 8 Sidor

- 8 Sidor startades efter ett riksdagsbeslut 1984.
- Målgruppen var främst vuxna med intellektuell funktionsnedsättning. Idag är målgruppen alla som vill ha nyheter på lätt svenska – barn som lär sig läsa, nya svenskar och personer med olika funktionsnedsättningar.

- Papperstidningen kommer ut på onsdagar. Den finns även som taltidning, pdf, i punktskrift och inläst. Sajten 8sidor.se uppdateras varje vardag. Finns även på Facebook, Twitter, Instagram och Youtube.
- Papperstidningen har ungefär 4 500 prenumeranter varje vecka. Antalet läsare är dock högre efter-

som varje nummer läses av flera personer. Sajten 8sidor.se har tusentals besökare varje vecka.

- Redaktionen består av 6 personer och finns i Stockholm.
- 8 Sidor tillhör Myndigheten för tillgängliga medier men är en oberoende redaktion.

På Alla väljare finns intervjuer med partiledarna. Man har också en populär frågelåda.

Det är extra viktigt att vi får ut information till personer som känner sig utanför samhället.

de senaste åren haft en ständigt ökande läsarkrets. Där finns också undersajten **Alla väljare**, och det är här redaktionen valbevakning koncentreras. Martin Hanberg ansvarar för innehållet på **Alla väljare** och arbetar efter en enkel devis.

– Våra läsare vill veta det som de flesta medborgare vill veta, men på lätt svenska, förklarar han och fortsätter:

– Något som vi måste göra, som många andra redaktioner inte gör, är att också förklara processen. Hur gör du rent praktiskt när du röstar? Vad betyder färgerna på valsedlarna och vad gör man bakom skärmarna i vallokalerna? Vi ska självklart berätta om partierna och om politiken, det är ena delen. Den andra delen är att förklara allt det praktiska runtomkring, ge basinformation. Och eftersom vi får nya läsare hela tiden som röstar för första gången måste vi kunna berätta om detta om och om igen.

Den som tycker att politik är svårt hjälps inte av politiker som uttrycker sig på ett krångligt eller komplicerat sätt. Då är det Martin Hanbergs och hans kollegor på 8

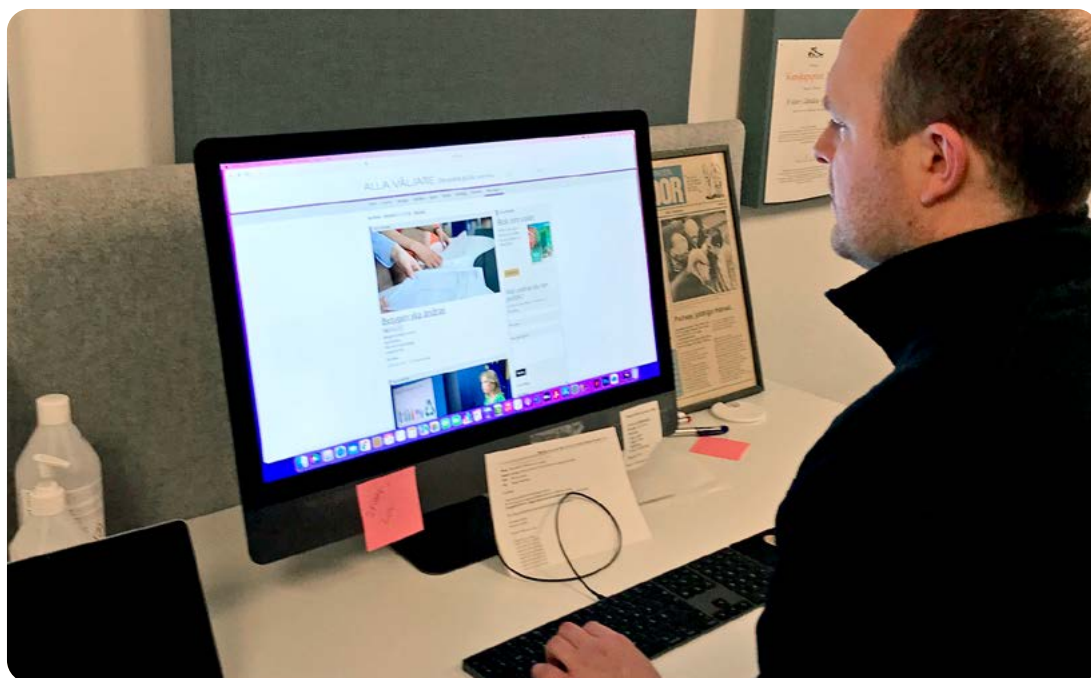
Sidor uppgift att förenkla och förtydliga.

– Det handlar om att våra läsare ska kunna bli så upplysta som möjligt. En del politiker har ett svårt språk, det tycker nog många. Och då är det vårt jobb att dechiffrera deras språk och förmedla vad det är de egentligen säger. Min erfarenhet är att vi på **8 Sidor** är väldigt duktiga på det. Politiker kan säga ”vi tänker vidta åtgärder för att förebygga gängkriminaliteten”. Då är det för oss ganska lätt att säga att det betyder ”vi vill göra saker så att det inte blir lika mycket brott av gäng”. Det mesta går att säga lättare. Men en del pratar på ett visst sätt av gammal vana, för att man pratar så inom ett visst yrke, eller så kanske man vill framstå som smart. Det finns många olika anledningar till att folk har ett språk som är svårt.

På Alla väljare finns det förutom nyhetsuppdateringar fasta sektioner som ”Politik i Sverige” där man kan läsa om hur Sverige styrs, hur valet gick 2018 och intervjuer med partiledarna. Här finns också möjligheten för läsarna att ställa frågor under

Allt fler upptäcker sajterna 8 Sidor och Alla väljare och läsekretsen ökar varje år.

→ rubriken ”Vad undrar du om politik?”. Sektionen är populär. Ett vanligt år kommer det in ungefär 300 frågor. När det är valår kommer ännu fler.

Martin Hanberg är den som svarar på frågorna och alla som skriver in får svar. Läsarna kan fråga om vad som helst – allt ifrån vad politik är eller varför vi inte har dödsstraff i Sverige till vad partierna tycker i en viss fråga. Tillsammans bildar frågorna en stor kunskapsbank.

– Vi publicerar alla svar under fliken ”läsarfrågor”. Det är verkligen en guldgruva för våra läsare, där finns hundratals läsarfrågor som vi har svarat på genom åren. Det här är något levande som pågår året om, inte bara när det är val. Det är en levande demokratisk tjänst och diskussion som vi har i gång här på sidan.

Respons från läsarna är viktigt för **8 Sidor**, särskilt under ett valår. Det läsarna vill veta mer om eller inte förstår påverkar innehållet på sajten.

– Läsarnas tips och inspel hjälper verkligen oss. Om vi märker att många börjar fråga oss om något så gör vi kanske en Youtube-film eller tar med det som en fråga

Om många ställer samma fråga så gör vi en film eller tar med det som en fråga till partiledarna.

till partiledarna när vi intervjuar dem inför valet. Det är inte det som styr hela vår valbevakning, men det är sådant som vi verkligen tar intryck av, säger Martin Hanberg och berättar vidare om den kommentarsfunktion som också finns på **8sidor.se** och som engagerar många läsare:

– Våra läsarkommentarer är också ett demokratiskt forum. Det är väldigt populärt, det är många som skriver och tycker till om våra nyheter. Det är jätteroligt. Där får vi både ris och ros, en del tycker att vi är jättebra och andra att vi är jättedåliga, säger Martin Hanberg med ett skratt och tillägger: man kan aldrig tillfredsställa alla.

I takt med att vintern övergår till vår och så småningom sommar kommer intensiteten kring det kommande riksdagsvalet att öka och Martin Hanberg och hans kollegor

på **8 Sidor** får fullt fokus på valbevakningen. De kommer att skapa innehåll till såväl papperstidningen som sajten och sidan **Alla väljare** – och också till sin Youtube-kanal där de intervjuar både läsare och politiker.

Redaktionen kommer också att besöka Järvaveckan och Almedalen där de hoppas träffa läsare och sprida budskapet om vikten av lättlästa nyheter för att fler ska kunna delta i det demokratiska samtalet. Martin Hanberg har längtat efter att träffa läsarna.

– Under coronan har vi inte träffat läsarna annat än digitalt via kommentarsfälten, och där jag svarar på läsarfrågorna och mejl. Man märker hur uppskattade och viktiga vi är och att en del som skriver till oss kanske har svårt med språket och man kan tänka att det är en person som har dyslexi eller är ny med det svenska språket. Många skulle veta mycket mindre om vad som händer i världen och i Sverige om vi inte fanns. Det är mäktigt. Det är något jag inte tror att så många andra medier verkligen kan känna. ●

De gör en egen valkurs

Lärvux i Katrineholm och Vingåker förbereder just nu en kurs inför valet. Målgruppen är personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Elisabeth Sundin, speciallärare på Komvux som särskild utbildning, Lärvux, i Katrineholm och Vingåkers kommuner, har jobbat med personer med intellektuell funktionsnedsättning i 35 år. Hon brinner för att stärka eleverna i sin rätt att ta för sig i samhället och delta i demokratin.

– Vi säger att Sverige har haft rösträtt i hundra år och det är ju inte sant för den här gruppen.

Redan 2018 tog hon och kollegorna fram en kurs om valet i samarbete med funktionshinderomsorgen i Vingåker. I år har hon och kollegan Håkan Palmfjord arbetat vidare med kursen, bland annat genom att göra den digital. Kursen kommer att finnas på en lärplattform som skolan redan använder och som eleverna är vana vid. Den ska bestå av sju lektioner och handla bland

annat om demokrati och inflytande, om hur röstningen går till och om partierna i riksdagen.

– Vi har hämtat mycket information från 8 Siders bok om valet. Den är fantastisk!

Men det var lite bitterljuvt för dem när boken **Dags att rösta** släpptes (läs mer om boken på sid 5).

– Vi blev så lyckliga när boken kom. Eller det var egentligen både och eftersom vi suttit och gjort material i ett halvår, haha!

Även om kursen byggs digitalt och ingår som en skolkurs på Lärvux, som man kan ta del av både helt digitalt och som undervisning i ett klassrum, kommer Elisabeth Sundin och hennes kollegor också att åka ut till dagliga verksamheter och undervisa.

– En daglig verksamhet har redan hört av sig: ”ni kommer väl och gör något inför valet?”. ●

Anette Säfström

Elisabeth Sundin är speciallärare på Lärvux.

Vi vill att deltagarna ska våga ställa frågor till politiker och visa att de finns.

Vad vill partierna?

MTM:s vision är att all läsning ska vara tillgänglig. Hur vill riksdagspartierna arbeta för rätten till att läsa på olika sätt? Läsliv bad dem svara på två frågor.

TEXT ANETTE SÄFSTRÖM

Taltidningar

Punktskrift

Taktila bilder

Talböcker

Lättläst

Med mera

Alla ska ha rätt att läsa på det sätt som passar dem.

CENTERPARTIET

Hur vill ni arbeta för att alla ska kunna läsa på lika villkor?

Språk är nyckeln till kunskap. Det är därför viktigt att fortsätta från förskola genom skola att utveckla barns- och elevers språk-, läs- och skrivförmågor och att metoder som är vetenskapligt beprövade och leder till ökad läslust kommer pedagoger till del. Det behövs god tillgång till tillgänglig och anpassad litteratur och en bred kunskap inom professionen om olika sätt och behov att ta del av och ta till sig av god litteratur. Det kan handla om litteratur på lättläst svenska, på teckenspråk eller i punktskrift.

Studier visar att fler unga läser allt mindre. Hur vänder ni trenden?

Lärare och bibliotekarier är experter på att inspirera till läsning med en insikt i vad just det barnet kan behöva i form av stöd och tips. Läsanade förebilder kan heller inte underskattas. Läsupplevelser av hög litterär kvalitet uppskattas av alla och bör vara tillgängligt för fler.

KRIST-DEMOKRATERNA

Hur vill ni arbeta för att alla ska kunna läsa på lika villkor?

Rätten till undervisning i och på punktskrift bör föras in i skollagen. Det är också angeläget att nya innovativa hjälpmedel som genom till exempel AI kan underlätta läsandet för personer med synnedsättning eller dyslexi, tillgängliggörs över hela landet. I dag hindras denna typ av hjälpmedel ofta av stelbenta upphandlingsregler i regionerna. När medielandskapet utvecklas är det också viktigt att tillgänglighetsanpassningar går i takt med utvecklingen.

Studier visar att fler unga läser allt mindre. Hur vänder ni trenden?

Antalet specialpedagoger måste öka för att exempelvis unga med dyslexi ska få rätt stödinsatser tidigt. Att stärka små barns språkutveckling genom att till exempel främja högläsning via ökad samverkan mellan bibliotek, barnhälsovård och förskola samt att värna skolbiblioteken tror vi är några bärande delar för att stimulera läslusten i unga år.

LIBERALERNA

Hur vill ni arbeta för att alla ska kunna läsa på lika villkor?

Förskolan och skolan är avgörande för att motverka läsklyftan i samhället. Liberalerna vill utveckla förskolans lärandeuppdrag, med särskilt fokus på det svenska språket. Vi vill att ordförandet ska mätas för att tidigt upptäcka om ett barn behöver mer stöd i sin språkutveckling. Ett ökat fokus på svenska i förskolan är viktigt för att främja läsanade. Det gynnar alla barn, särskilt barn som inte får med sig det svenska språket hemifrån.

Studier visar att fler unga läser allt mindre. Hur vänder ni trenden?

Liberalerna vill se en stor satsning på läsning. Läsförämjande insatser måste få kosta pengar och det måste till politiska satsningar som gör det möjligt. Förra året såg Liberalerna till att staten avsatte 200 miljoner kronor årligen åt ett läspaket riktat mot barn och unga. Det handlar om satsningar på läsning i skolan, stöd till bibliotek samt pengar som möjliggör att Läsdelegationens förslag kan genomföras.

MODERATERNA

Hur vill ni arbeta för att alla ska kunna läsa på lika villkor?

Moderaterna vill att läsa-skriva-räkna-garantin som idag gäller för förskoleklass även ska gälla i förskolan. En specialpedagog eller speciallärare kan då konsulteras om man ser ett uppenbart behov av särskilt stöd till ett barn. Vi vill också se en kartläggning av barnens språkutveckling från tre års ålder. En språkscreening ger möjlighet för förskolan att sätta in insatser i tid. Vi vill att barn med allra störst språkbehov ska gå i språkförskola för att få rätt chans i livet.

Studier visar att fler unga läser allt mindre. Hur vänder ni trenden?

Flera studier och forskning tyder på att barns ökade användning av digitala medier står i vägen för både fysiska aktiviteter och läsning. Vi vill öka kunskapen kring skolans roll att motverka de negativa konsekvenser som dagens användning av digitala medier får för barns psykiska hälsa och kunskapsinläring såsom läsning.

MILJÖPARTIET

Hur vill ni arbeta för att alla ska kunna läsa på lika villkor?

Miljöpartiet vill att alla ska ha tillgång till bibliotek, både i stad och landsbygd och oavsett inkomst, funktionsnedsättning eller modersmål. Vi vill öka statens bidrag till folk- och skolbibliotek. Vi vill också utveckla en ny bibliotekspolitik som ökar tillgängligheten och stoppar nedläggningen av biblioteksfilialer. Läsningens betydelse för demokratin och kan inte överskattas.

Studier visar att fler unga läser allt mindre. Hur vänder ni trenden?

Barn och unga ska få bättre möjligheter till läsning. Bemannade skolbibliotek borde vara en självklarhet på varje normalstor skola. Vi vill lagstifta om att alla elever ska ha tillgång till bibliotek och utbildade bibliotekarieer på den egna skolan. Om skolan är liten ska den istället kunna samarbeta med ett annat bibliotek. Under Miljöpartiets tid i regeringen drev vi igenom en läsa-skriva-räkna-garanti för att säkerställa att alla barn tidigt får det stöd de behöver för att lyckas med läsningen.

SOCIAL-DEMOKRATERNA

Hur vill ni arbeta för att alla ska kunna läsa på lika villkor?

Skolbibliotek är viktiga för lärandet och för en jämlik tillgång till litteratur, läromedel och digitala resurser. Det är bra att ljud- och e-böckers popularitet ökar. Vi har genomfört satsningen Stärkta bibliotek som syftar till att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamhet.

Studier visar att fler unga läser allt mindre. Hur vänder ni trenden?

Vi vill fortsätta att stödja kommunernas arbete med att främja barns och ungas läsintresse genom inköp av barn- och ungdomslitteratur. Projektet Bokstart som syftar till att sprida kunskap om språkutveckling ska fortsätta. På Läslovet kan alla – från förskoleklass till gymnasiet – ta del av kreativa och inspirerande aktiviteter landet över. Kulturrådet genomför 2021–2023 en satsning på ett läsfrämjandelyft för personal på bibliotek med ett särskilt fokus på barns och ungas läsning samt bibliotekslagens prioriterade målgrupper.

SVERIGE-DEMOKRATERNA

Hur vill ni arbeta för att alla ska kunna läsa på lika villkor?

Rätten för vårt lands invånare att ha tillgång till det svenska språket garanteras i språklagen. Det är anmärkningsvärt att riksdag och regering hittills har ignorerat synskadades rättigheter. Sverigedemokraterna har motionerat för att språklagen även ska omfatta punktskrift sedan 2014. Elever med dyslexi och andra språk- och talsvårigheter ska ges det stöd de behöver genom anställning av fler specialpedagoger.

Studier visar att fler unga läser allt mindre. Hur vänder ni trenden?

Värdet av att läsa böcker kan inte överskattas. Vi vill införa en klassikerlista som ska följa eleven genom hela skolgången för gemensamma referenspunkter, god läsförståelse och utvecklad språklig förmåga. Listan ska anpassas för årskurserna, implementeras i skolans styrdokument och användas inom undervisningen. Bokläsning utgör en utmärkt hemläxa, vilket vi särskilt lyfter fram.

VÄNSTERPARTIET

Hur vill ni arbeta för att alla ska kunna läsa på lika villkor?

Vänsterpartiet menar att vi måste satsa på folkbiblioteken för att vända trenden med färre bibliotek. Vi föreslår också möjlighet till fjärrlån av e-böcker. Punktskriftens ställning måste stärkas och vi vill säkerställa att det finns resurser för hög kvalitet på taltidning, litteratur och kurslitteratur i punktskrift. Skolorna behöver pedagoger med rätt kunskap om dyslexi och möjlighet att köpa in läromedel som passar elev med lässvårigheter.

Studier visar att fler unga läser allt mindre. Hur vänder ni trenden?

Vänsterpartiet vill se en ändring av skollagen så att alla har rätt till bemannade skolbibliotek. Vi har föreslagit resurser för att utbilda fler skolbibliotekarieer och medel till kommunerna för att bygga upp fler skolbibliotek. Vi vill se en likvärdig skola i hela landet och att staten tar ansvar för att alla elever får det stöd de behöver i sin läsutveckling.

Partiledarna frågas ut i lugnare tempo

Det är inte alltid lätt att hänga med i tv-sända debatter. Funktionsrätt Sverige råder bot genom att anordna egna partiledarutfrågningar.

TEXT HEDVIG WEIBULL

Tv4:s partiledardebatt i februari i år.

Atta partiledare som står utplacerade i en halvcirkel. I direktsändning och med snabba repliker ska de lyckas framstå som det bästa alternativet för de svenska väljarna. Så ser ofta den klassiska utfrågningen av politiker ut när det vankas riksdagsval.

Men det finns alternativ. Under mars och april arrangerade Funktionsrätt Sverige egna partiledarutfrågningar. Över videolänk har journalisten Gabriella Ahlström enskilda samtal med partiledarna och låter dem fördjupa sig i frågor som handlar om rätten till jämlik hälsa. Hon tar upp frågor som rör både vård, skola och bättre stöd för personer med funktionsnedsättning som står utanför arbetsmarknaden.

Det är få som gör valkompasser eller partiledarutfrågningar kring de här frågorna.

– Vi vill täcka upp den blinda fläcken, berättar Monica Klasén McGrath, kommunikations- och pressansvarig på Funktionsrätt Sverige.

Samtidigt är det ett sätt att plantera en tanke hos partiledarna och att därigenom sätta frågor som rör personer med olika funktionsnedsättningar på agendan. Genom att själva anordna utfrågningar

äger man också formen och tonen i samtalet. Afasiförbundet, som är ett av Funktionsrätt Sveriges 50 medlemsförbund, har drivit på för att utfrågningarna ska ske i ett långsammare tempo, och att de inspelade samtalen ska få långsam textning som komplement.

– Vi ser ett jättestort behov av att fler lär sig prata om politik på ett tydligare sätt, säger Monica Klasén McGrath. För att fler ska kunna göra ett informerat val behövs tillgänglig och relevant information. Det är en demokratisk rättighet, både att ta del av information och att engagera sig politiskt.

Men att tala begripligt om politik är inte alltid lätt eftersom många politiska frågor om rättigheter är komplexa. Monica Klasén McGrath berättar att hon förberett partiledarna att tänka på några särskilt viktiga saker.

– Vi har uppmanat partiledarna att prata långsamt och i korta meningar. Det är också bra att undvika negationer om det går. Man får begripliggöra så mycket man kan, konstaterar hon.

Utfrågningarna läggs upp på www.funktionsratt.se i efterhand med skrivtolkning och teckenspråk. ●

Genom att själva anordna utfrågningar äger man formen och tonen i samtalet.

Monica Klasén McGrath, Funktionsrätt Sverige

Lästips: Almapristagare

I år är det 20 år sedan Astrid Lindgren gick bort. Samma år instiftade regeringen världens största barn- och ungdomslitteraturpris, Astrid Lindgren Memorial Award – ALMA-priset. Prissumman är 5 miljoner kronor och delas ut årligen till en person eller organisation som på ett unikt sätt bidragit till litteraturens betydelse för barn och unga. Här är ett urval böcker av författare som har fått priset.

TEXT INGRID KÄLLSTRÖM

Symbolerna anger i vilket format böckerna finns i Legimus. **T** TALBOK **P** PUNKTSKRIFTSBOK

Arja och Råttiz

Sonya Hartnett, Australien.

Pristagare 2008.

Läsålder 6–9 år

Hanna kallar sina händer för Arja och Råttiz. Dom gör mest snälla saker, men är också rätt så busiga. En dag har någon ritat ett svart streck på väggen. När pappan frågar vem som har gjort det säger lillebror att det är Arja och Råttiz. Föräldrarna tror på lillebror, som snart börjar skylla allt bus på Arja och Råttiz. En berättelse om avundsjuka och om att alla är lika viktiga i en familj. **T P**

Vems lilla mössa flyger?

Barbro Lindgren, Sverige.

Pristagare 2014.

Läsålder 6 – 9 år.

I Barnhans land bor några slitna övergivna leksaker – en gammal trasig plyschhund, en flintskallig nalle, en elefant och en bisamråtta. Alla har sina egenheter och viljor och behöver kompro-

missa för att trivas tillsammans. Barbro Lindgren har en speciell förmåga att med vemod och humor skapa en känsla av samhörighet och respekt för det som inte är perfekt. Vi behöver alla känna oss betydelsefulla och att vi duger som vi är. **T**

Jefferson

Jean-Claude Mourlevat, Frankrike.

Pristagare år 2021.

Läsålder 9–12 år

Igelkotten Jefferson går till frisersalongen för att klippa sig. När ingen öppnar tar han sig in genom en bakdörr. Till sin fasa upptäcker han att frisören, en grävling, ligger död på golvet. Jefferson blir rädd och flyr i panik. Han blir snart anklagad för mordet och enda sättet att bevisa att sin oskuld är att hitta den verkliga mördaren. **T P**

Brun flicka drömmar

Jaqueline Woodson, USA.

Pristagare 2018.

Läsålder 12–15 år

Det här är författarens mycket personliga berättelse om sin uppväxt på 60-talet i South Carolina

och New York. Jaqueline växer upp med tre syskon, mamma och mormor. De vuxna gör allt för att skydda och stärka barnen och svåra och ljusa minnen varvas i texter skrivna på fri vers. Som en röd tråd går Jaquelines dröm om att bli författare. En berättelse om kamp mot segregation och rasism – och om kärlek. **T P**

Guldkompassen

Philip Pullman, England.

Pristagare 2005.

Läsålder 12 – 15 år

11-åriga Lyra är föräldralös och bor på college. Hennes farbor, vetenskapsmannen Lord Asriel, har upptäckt ett sätt att resa mellan parallella världar och nu vill många få honom att avslöja sin hemlighet. Jakten på Guldkompassen är en kamp mellan gott och ont, ett äventyr i flera världar. Det är den första delen i den spännande fantasytrilogin **Den mörka materian**. **T**

Handbok för bibliotekarier – så gör du Sommarboken tillgänglig för alla barn

I det årliga projektet Sommarboken ordnar biblioteken aktiviteter kopplade till litteratur och läsning med syftet att sprida läslust hos barn i åldern 8–12 år.

Sommarboken ger också bibliotekarier chansen att fortbilda sig inom olika områden och i år är området **Läsa på fler sätt!** Hur kan fler barn få ta del av litteratur i andra former än en fysisk bok – talböcker, punktskriftsböcker eller teckenspråkig litteratur till exempel?

Som en del i fortbildningen gör författaren Hanna Jedvik en handbok om hur alla barn ska kunna delta i Sommarbokens aktiviteter på sina villkor. Boken tar upp hur man kan göra träffarna inkluderande, varför det är viktigt att visa olika sätt att läsa och hur man kan tänka kring platsen där träffen äger rum.

Texterna bygger bland annat på forskning om tillgängliga medier och intervjuer med bibliotekarier och tillgänglighetskonsulter.

Handboken skickas ut till alla bibliotek som deltar i Sommarboken och i höst kommer alla att kunna ta del av den på sommarboken.se. Läs mer om Sommarboken på: www.barnensbibliotek.se/sommarboken

Succéboken blir taktil

Del 1 i den omåttligt populära superhjältenserien **Handbok för superhjältar** kommer att göras som punktskriftsbok med utgivning i september. Den illustreras med taktila bilder och längst bak i boken finns även originalboken med.

Målgruppen är barn 6–9 år. MTM gör boken tillsammans med sina systemmyndigheter i Norge och Finland – NLB och Celia.

Läsliv frågar barnen

- 1 Vilken fråga tycker du att politiker borde prata mer om?
- 2 Har du något boktips?

Edith Jeppsson Stadigs, 10 år

1 Att vi hjälper de som måste fly från kriget i Ukraina. För om de stannar kvar i Ukraina kommer de kanske att dö. De måste ha någonstans att bo och barnen behöver gå i skolan.

2 **Vår trädkoja med 13 våningar.** Den är rolig och det händer en massa knäppa saker hela tiden!

Nils Lejbro, 10 år

1 Hur vi kan förbättra skolorna, till exempel skolmaten.

2 **Pax-serien** av Ingela Korsell och Åsa Larsson. Den har väldigt bra karaktärer och är spännande.

Ruben Kindblom, 12 år

1 Jag tycker att politikerna ska prata mer om miljön för att det är viktigt. Det politikerna gör nu avgör vår framtid.

2 **Tulpanpojken** av Christina Wahl-dén. Den handlar om en holländsk pojke som kommer till Sverige och får bo hos en svensk familj under andra världskriget. Jag gillade den för att den var spännande och för att jag lärde mig saker från vår historia.

Elvira Tiderman, 12 år

1 Jag tycker att de ska prata mer om miljön eftersom klimatet blir sämre och sämre då vi släpper ut så mycket koldioxid, som kommer skada oss på jorden. Det är barnens framtid och därför är det viktigt för oss barn eftersom det är vi som ska leva i det.

2 Jag rekommenderar **Moxie!** av Jennifer Mathieu. Den handlar om Vivian som har fått nog av orättvisan för killar och tjejer på hennes skola.

Lina Axelsson Kihlblom skämades länge för att hon hade svårt att läsa och skriva.

”Jag vågade aldrig fråga om hjälp på biblioteket”

Sveriges skolminister berättar om hur hon kämpade med dyslexi under skoltiden och om hennes metoder för att lyckas med läsningen.

TEXT HEDVIG WEIBULL FOTO ELLIOT ELLIOT

Hon lärde sig läsa sent. Och hon minns hur det knöt sig i magen när läraren bad henne att läsa högt i klassrummet. Men Sveriges skolminister har utvecklat sina egna metoder för att lära och läsa trots sin dyslexi.

Det är en intensiv vår för skolministern. Om mindre än ett halvår är det val till Sveriges riksdag och skolfrågan har bedömts som den hetaste valfrågan av kommunpolitiker i hela landet. Men när vi till slut får till en intervju om att läsa trots dyslexi, är Lina Axelsson Kihlblom lugnet själv. Tanken på läsning har dock inte alltid varit förknippad med lugn.

– Jag lärde mig läsa med flyt väldigt sent. Jag tyckte att det var jättejobbigt över huvud taget. På mellanstadiet förstod jag att jag måste ta itu med det, men innan dess var läsningen bara en pina, berättar hon.

Runt omkring henne fanns det tålmodiga vuxna. Lärare som envist tränade med henne. Och en mamma som hade tid.

– Min mamma var keramiker och hon satt ofta i ett speciellt glasyrtrum och glaserade. Vi hade en deal, att jag gick och satte mig hos henne och läste högt ur en bok medan hon arbetade. Det var ofta Pelle Svanslösböckerna. Och stackars min mamma, hon stod ut med det där tragglandet!, skrattar Lina Axelsson Kihlblom.

Några år senare kom hon på en annan tillgång som hjälpte henne. En fristad utanför hemmet.

– Jag tyckte om att göra läxor på folkbiblioteket, hellre än att bara vänta på busshållplatsen. Och när jag var där så började jag titta runt och se vad det fanns för böcker i bokhyllorna. Jag älskar foto-böcker och biografier. Och då kunde jag bara känna ”men den här boken!” och så läste jag lite.

Eftersom läsandet var svårt behövde hon gå på känslan. Om något intresserade och engagerade henne så läste hon om det.

– Suget efter att läsa behöver vara större

Suget efter att läsa behöver vara större än vad det är jobbigt. Det tycker jag fortfarande.

Du ska kunna känna att du har en fantastisk framtid även om du läser som en kratta.

än vad det är jobbigt att läsa. Det kan jag tycka fortfarande, säger hon.

När förstod du att du hade dyslexi?

– Jag har alltid fått höra att jag har ”läs- och skrivsvårigheter”. Jag fick en rullbandspelare hem från skolan för att jag skulle träna avkodning. Så jag fick läsa och lyssna på jättelånga meningslösa ord. Och så skulle jag spola tillbaka och upprepa orden så att min avkodningsförmåga skulle utvecklas.

Hjälpte det?

– Jag vet inte men någonting gav det ju i alla fall. Jag vet hur man spolar tillbaka på en rullbandspelare! skrattar hon.

Hon har också använt talböcker och Legimus och tror att det är ett fantastiskt sätt för många att ta del av läsningen. Hennes eget tips till barn som kämpar med dyslexi är att börja våga bläddra i böcker, särskilt böcker med bilder.

– Om du fångas av något intressant, så läs lite om det. Det kanske är läsning som förklarar en bild. På samma sätt som många använder sin mobil idag, där man läser väldigt korta texter, det är ett sätt att komma in i läsningen.

Under skoltiden fanns det två bibliotek som Lina Axelsson Kihlblom gärna besökte. Dels folkbiblioteket, men också skolbiblioteket där hon kunde ”komma undan lite”. Men hon gick inte dit för att få hjälp.

– Jag vågade aldrig fråga om hjälp på biblioteket. För mig var det en plats utanför hemmet där jag kunde sitta ner och tänka och fnula på saker.

Hade bibliotekspersonalen kunnat bemöta dig annorlunda?

– Jag minns biblioteket som en väldigt trygg plats, med stort utbud och enorm

ordning och reda. Det gav studiero att gå dit. Men jag var för ung och osäker för att söka hjälp av en bibliotekarie. Grejen är att när man har svårt att läsa och skriva så skäms man för det. Det är utanför normen. Och det har jag med mig i vuxenlivet, den här skammen och känslan av litenhet när man sitter i en klass där alla läser. Du vet, när läraren säger ”läs du”, den magkänslan. Eller när man går i turordning och man vet att om tre personer, då är det min tur.

Kan man jobba runt det som lärare?

– Det är en lärarfråga och jag tror att man har blivit bättre på det här. Men jag tycker att jag hade en väldigt trygg skolgång där det fanns förståelse för att läsning inte var så lätt för mig. Men jag tyckte att det var jobbigt.

Självförtroende när det gällde andra saker kunde Lina Axelsson Kihlblom få med sig hemifrån. Hon berättar att hon är uppvuxen i ett stort hus på landet med konstnärsmamman som inte bara var keramiker utan också sydde. Och Lina Axelsson Kihlblom visste med sig att hon hade en verbal förmåga, kunde tala och sjunga, det var bara läsningen som var svag. Ändå talar hon varmt om hur skolan fungerade när hon själv växte upp.

– Så länge man var med så fanns det ett värde i det.

Elever är så olika, menar Lina Axelsson Kihlblom. Vissa kanske når målen när de är tolv och andra när de är sjutton.

– Även om du läser som en kratta så ska du kunna delta, tycka att det är kul och känna att du har en fantastisk framtid. Så att skammen eller ångesten inte blir för stor. För det är då man hoppar av.

Hon klarade skolan och studierna, blev känd för en större publik genom tv-pro-

Lina Axelsson Kihlblom

Uppvuxen: Gisslarbo, Köpings kommun.

Bor: I Huddinge utanför Stockholm.

Familj: Särbo, två barn.

Ålder: 51.

Gör på fritiden: Snickrar och renoverar på landet.

Senast lästa bok:

Emma Leijnses **I en annan klass.**

Mitt boktips för barn:

– **Grodan och kärleken**, åh den är så vacker! Den läste jag för mina barn tills de förbjöd mig att läsa den. Den handlar om en groda som blir kär i en anka.

Boken som är skriven av Max Velthuijs finns även som punktskriftsbok med interfolierade sidor och kan lånas i Legimus.

grammet Rektorererna och hon har också skrivit tre böcker.

Har du någon metod för att hantera långa texter?

– Jag har utvecklat en förmåga att snutfifiera textstycken. Jag kan läsa ett stycke med tio rader med komplicerad fakta och sedan summerar jag det i tre ord. Då minns jag helheten. Men jag måste ta texten och göra en inre bild och summera den, för jag har inte förmågan att använda det som står i pappret. Alla böcker, alla läromedel jag någonsin har jobbat med har jag skrivit om i mitt huvud. Om jag hade femhundra sidor lärobok så blev det ett koncept på tolv sidor. Tolv sidor, det kan jag göra en teckning av, ett koncept av komplicerade saker.

Hon har också andra metoder för att lära sig innantill. Glosor memorerar hon först i den ordning orden står, och därefter vad de betyder. Det har fungerat så väl att hon idag talar flytande tyska, franska och spanska utöver svenska och engelska.

Lina Axelsson Kihlblom berättar om en annan upptäckt, en metod för att minnas. Om hon lyssnar på någon som pratar medan hon är ute och kör bil, kan hon exakt komma ihåg hur orden föll sig när hon återvänder till samma vägsträcka. Men nyckeln för lärandet har varit att komma på hur hon själv lär sig bäst. Och det är också hennes medskick till andra som behöver lära och hitta sätt att läsa:

– Kom på ditt sätt att lära! ●

Frågor och svar!

Svarstjänsten på MTM delar med sig av frågor och svar som kommer till dem.

Fråga MTM

Har du någon fråga du vill få hjälp med? Svarstjänsten på MTM svarar på frågor som gäller talböcker, punktskriftsböcker och böcker på lättläst.

Telefon:
040-653 2710
E-post:
info@mtm.se

Jag fick besked om att en viss talbok skulle läsas in men den visas ännu inte i Legimus som under produktion. Hur går det med boken?

– Meddelandet ni får om att vi har påbörjat en produktion är en bekräftelse på att boken kommer att levereras. Vi har tyvärr många förslag som är på kö just nu och det innebär att det blir fördröjningar i produktionen. Just nu prioriteras populära titlar som har önskats av flera personer.

Låntagaren får felet: "Boken kunde inte hämtas" när hen försöker spela upp böcker i webbspelaren på Legimus.se. Vad gör jag?

– Be låntagaren titta på hur många böcker hen har i sin bokhylla. Om det finns över hundra böcker kan det här problemet uppstå. Låntagaren behöver då ta bort de böcker som inte längre används ur bokhyllan och sedan försöka spela upp boken igen. Alla böcker som spelas upp i webbspelaren läggs automatiskt till i bokhyllan.

Jag har en låntagare med ett TF-nummer som önskar Legimuskonto men jag hittar inte hur jag registrerar användarkonto till hen med detta nummer?

– TF-nummer, eller tillfälliga personnummer, delas ut av landsting eller kommun för att de ska kunna hantera personen i sina register. Det är alltså inte Skatteverket, Migrationsverket eller någon annan statlig myndighet som delar ut ett

TF-nummer. Eftersom TF-nummer är en typ av lokal lösning kan vi tyvärr inte använda det för att registrera ny användare till Legimus. För att kunna skrivas in i Legimus behöver man ett svenskt personnummer, samordningsnummer eller LMA-nummer. Alla som har sökt asyl i Sverige har ett LMA-nummer. Alla som har uppehållstillstånd i Sverige kan folkbokföras och få ett svenskt personnummer.

En elev har slutat på skolan, kan jag ta bort hans konto?

– Man ska inte ta bort kontot för en elev som slutat på skolan utan istället flytta elevens konto. Antingen till skolan hen går på nu eller till närmsta skolbibliotek.

När en elev byter skola flyttar man Legimuskontot dit.

FOTO: APELÖGA

Hitta bron!

Kan du para ihop text och bild och hitta bron? Varje text är hämtad ur, eller beskriver, en bok. Ledtråden till bron kan finnas i texten, bilden eller i författarens namn. Det behöver inte vara en specifik bro vi är ute efter, tänk utanför boxen!

A

B

C

D

E

1

”Jag hade en farm i Afrika, vid foten av berget Ngong.” Författaren, porträtterad av Meryl Streep i filmversionen, skildrar minnen och upplevelser från tiden när hon ägde och förestod en kaffeplantage i Kenya. Svaret vajar i vinden!

2

Fiktiv dagboksroman som spänner över året 1995. Hon är singel, strax över trettio och jobbar på ett bokförlag. Ur listan med löften som ständigt bryts: gå ner i vikt, sluta röka, bli duktig. Kärlekstrubbel och vardagstrassel! Vems?

3

Den primitive och demoniske Heathcliff kommer till ett ödsligt beläget gods i ett vilt bergslandskap. Han är besatt av att hämnas på de orättvisor han blivit utsatt för under sin uppväxt. Boken är skriven under pseudonymen Ellis Bell.

4

I denna norska folksaga ska tre hungriga horndjur gå ut och äta. För att nå sitt mål måste de korsa en fors och i tur och ordning ta sig över taket på ett gömsle där ett våldsamt och ilsket naturväsen bor. Hur är det nu det står i visan?

5

Jess och Leslie blir vänner och skapar en fantasivärld kring en koja i skogen. Dit kan de med bara ett repsving fly undan den jobbiga vardagen. Berättelsen har ett sorgligt slut. Den amerikanska författaren har belönats med ALMA-priset.

Quiz av Ellen Follin och Ingrid Källström

Svar: 1+A = Dannebrogen (Den afrikanska farmen av Karen Blixen), 2+E **Bridget** Jones dagbok (av Helen Fielding), 3+B: Svindlande höjder av Emily Brontë, 4+D: Trolllebron i Bockarna Bruse, 5+C: Bron till Terabithia (av Katherine Paterson).

FOTO: PIXABAY/ELISABETH ERIKSSON/DIGITALT MUSEUM

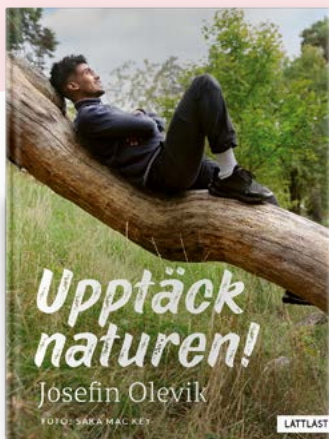
Seriestrippen

SERIESTRIPPEN: JENNY HOLMLUND

Nya lättlästa böcker!

LL-FÖRLAGET
Lätt att läsa. Lätt att förstå.

Upptäck naturen

Josefin Olevik

Foto: Sara Mac Key

Är du nyfiken på, men ovan vid, skogen? Här får du enkla tips på hur du ska klä dig för en skogstur och vad du ska packa i ryggsäcken, liksom fakta om våra vanligaste djur och växter. Skogen ger oss precis det vi behöver, oavsett om det är tystnad och lugn eller spännande äventyr.

Nivå 2, Lättare • Ut kommer i mars

Fest med förhinder

Camilla Wallqvister

Rolf och Ingrid drömmer om en trädgårdsfest till Ingrids födelsedag. Men hur ska det bli fint när grannen vägrar städa sitt skrotupplag till trädgård? Och hur ska de hinna nu när Ingrid inte längre är hemmafru? Kommer det alls bli en fest? Fest med förhinder är varm feelgood från 60-talets svenska landsbygd.

Nivå 3, Lätt • Ut kommer i april

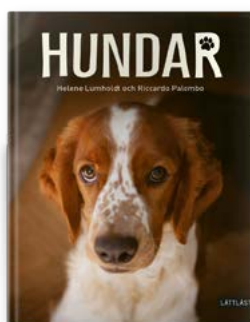
Hundkursen

Anna Hansson

Ill: Erica Jacobson

Nivå 2, Lättare

Ut kommer i februari

Hundar

Helene Lumholdt

Foto: Riccardo Palombo

Nivå 1, Lättast

Ut kommer i maj

Städa och fixa

Estrid Holm

Ill: Lotta Kühlhorn

Nivå 3, Lätt

Ut kommer i april

Upphittaren

Anna Dunér

Ill: Lena Sjöberg

Nivå 2, Lättare

Ut kommer i januari

Hitta hem

Marie Albertsson

Ill: Annika Carlsson

Nivå 2, Lättare

Ut kommer i mars

Ladda ner
gratis lektionsmaterial
och handledningar
på ll-forlaget.se

Läs mer på
ll-forlaget.se